

گفت و گو با شوکت حجت، مدیر دوبلاژ

کمیته‌ی انضباطی برای دوبلورها

شوکت حجت متولد سال ۱۳۴۵ است. او کار خود را به صورت حرفه‌یی در دنیای دوبله از سال ۱۳۶۳ آغاز کرد. ویژگی صدای او گویندگی تیب‌های کارتونی و بجه‌های شیطان است. او از مدیران دوبلاژ جوان و فعال در عرصه‌ی پویانمایی است. از گویندگی آثار او می‌توان به: سفرهای مینی کومان (سگارو)، دور دنیا در هشتاد روز (نیکو)، بجه‌های کوه تاراک (الیس) و مجموعه‌ی جزیره‌ی گریز (نیپر) اشاره کرد.

فاطمه عودباشی

خانم حجت تمایل دارید گفت‌وگو را با چه سؤالی شروع کنیم؟

نمی‌دانم؛ از هر جا دوست دارید، شروع کنید.

با توجه به این که در هیئت‌مدیره‌ی جدید انجمن گویندگان و سرپرستان گفتار فیلم به عنوان عضو علی‌البدل انتخاب شدید، بهتر است برای شروع از وضعیت دوبله و هیئت‌مدیره‌ی جدید بگویید.

وضعیت دوبله همانند یک بنای کهنه و در حال ریزش بود که حشرات موذی در آن رخنه کردند. افراد گروه قدر خودشان را ندانستند، اما خدا را شکر که در انتخابات جدید همت کرده و افراد دلسوز را انتخاب کردند. البته همیشه هیئت‌مدیره‌ی انجمن خوب بود و نمی‌توان ایرادی گرفت، چون همه‌ی گروه‌ها زحمت کشیدند. اگر افراد گروه از هیئت‌مدیره حمایت کنند، مسلماً موفقیت آن‌ها بیش‌تر می‌شود. قبلاً این افراد کناره می‌گرفتند و سیر را به هیئت‌مدیره داده و آن‌ها را جلو می‌فرستادند. به همین دلیل گروه‌های زیرزمینی آمدند و با لهجه‌های مختلف صحبت کردند. دوبله‌ی آن‌ها مغایر با فرهنگ ما بود. گرچه ما خواستار رسیدگی به این امر شدیم، اما «شکبه‌ی تهران» همکاری نکرد. با این وجود نسبت به اعضای جدید هیئت‌مدیره احساس خوبی دارم، چون انتخاب‌ها خوب است.

شما معتقدید اعضای هیئت‌مدیره‌ی جدید به‌درستی انتخاب شدند، به نظر شما وضعیت ساختمان در حال ریزش دوبله چگونه می‌شود؟

می‌توان امیدوار بود که آجرها را از نو بنا کنیم و ساختمان از وجود حشرات موذی پاک شود. دوبله‌ی ایران در دستان ماست و ما در اتاق‌های دوبلاژ زحمت کشیدیم. باید کارهای خوب را بجه‌های ما دوبله کنند، درست مانند تیم ملی، باید دست در دست همدیگر دهیم. در حال حاضر در ترکیب هیئت‌مدیره‌ی جدید انجمن گویندگان، جوانان و پیشکسوتان هستند و همه چیز انسجام بیش‌تری دارد چون دلمان برای سابقه‌ی کاری گذشته‌مان می‌سوزد.

زمانی دودستگی‌ها در دوبله زیاد بود؛ پیشکسوتان جوانان را به گروه خود راه نمی‌دادند و همین‌طور برعکس. الان هم وضعیت به همان شکل سابق است؟

همان‌طور که اشاره کردم در ترکیب جدید هیئت‌مدیره، جوانان در کنار پیشکسوتان انتخاب شدند و رأی آوردند. این نشان می‌دهد کسانی که دلشان برای کار بسوزد، حتماً موفق می‌شوند. به نظر من اگر منیت‌ها کم شود و بدانیم هر چه یاد گرفته‌ایم، می‌توانیم با عشق به جوانان یاد دهیم و برای جلب رضایت مردم کار کنیم، در این صورت موفق می‌شویم و می‌توانیم شاهد اتفاق‌های خوب باشیم.

شما از مدیران دوبلاژ جوان و باسابقه هستید، وقتی مدیریت انیمیشن‌ها به شما سپرده شد با چه واکنش‌هایی روبه‌رو بودید؟

من نسبت به هم‌دوره‌یی‌هایم زودتر مدیریت دوبلاژ را شروع کردم و می‌توانم بگویم اولین نفر در این عرصه بودم. مسلماً هر گامی که برداشته می‌شود، واکنش‌ها هم متفاوت است، ولی وقتی انسان مصمم قدم خود را بردارد، موفق می‌شود. من هم عزم خود را جزم کردم و خدا را شکر می‌کنم که سربلند شدم.

در حال حاضر نگاه ان آدم‌ها نسبت به شما چه‌طور است؟

به هر حال فرق کرده است. به نظرم در هر کاری باید رقابت باشد، چون در این صورت هیجان به وجود می‌آید و پیشرفت بستگی به رقابت سالم دارد و آدم را به جلو می‌برد؛ در کار ما هم رقابت کمی زیرکانه است.

فکر می‌کنید دوبله‌ی ایران از منیت چه‌قدر ضربه خورده است؟

دوبله سلیقه‌یی است و به مدیر دوبلاژ بستگی دارد که چه انتخاب‌هایی داشته باشد. انتخاب گویندگان اهمیت زیادی دارد و در نهایت هدف باید جلب سلیقه‌ی مردم باشد که این اتفاق در اکثر مواقع می‌افتد و اگر هم کوتاهی شود به دلیل تجربه‌ی کم و ناآگاهی‌ست و منیت درصد کمی به

خود اختصاص می‌دهد.

ولی احساس می‌شود دوبله‌ی ایران از منیت‌ها ضربه‌ی زیادی خورده است. برای مثال در برخی مواقع شاهد هستیم که صدای گویندگان با شخصیت‌های فیلم یا مجموعه همخوانی ندارد؟

تأسف می‌خورم اگر شما چنین چیزی احساس کردید. چون ما مثل اعضای یک خانواده هستیم و همدیگر را دوست داریم. گرچه گاهی هم اشتباهاتی رخ می‌دهد. قرار است کمیته‌ی انضباطی برای دوبلورها شکل بگیرد که بر کار آن‌ها نظارت داشته باشد. البته حالا هم این نظارت وجود دارد و اگر ببینیم در کاری انتخاب گویندگان درست نبوده، حتماً به همدیگر می‌گوییم.

کمیته‌ی انضباطی چه زمانی شکل می‌گیرد؟

پیشنهاد تشکیل کمیته‌ی انضباطی تازه از طرف گروه به هیئت‌مدیره‌ی جدید داده شده و فکر می‌کنم چون تعداد زیادی خواستار این مسئله بودند، شکل بگیرد، اما زمان آن را نمی‌دانم. در واقع هیئت‌مدیره‌ی جدید سعی دارد کوتاهی‌های گذشته را جبران کند.

الآن وضعیت دوبله‌ی انیمیشن‌ها را چه طور ارزیابی می‌کنید؟ چرا دوبله‌ی انیمیشن‌ها جدی گرفته نمی‌شود؟

دوبله‌ی هر کاری بستگی به مدیر دوبلاژ دارد و این که چه قدر کار را جدی بگیرد. مسلماً وقتی بچه‌یی در خانواده‌یی رفتارهای خوب انجام می‌دهد، اما پدر و مادر به او توجه نمی‌کنند، او بعد از مدتی پرخاشگر می‌شود و رفتارهای خوبی از خودش نشان نمی‌دهد. در مجموع وجدان کاری به آرایه‌ی کار خوب کمک می‌کند.

فکر می‌کنید چه قدر وجدان کاری در دوبله‌ی انیمیشن‌ها وجود دارد؟

با توجه به مثالی که گفتم باید دید آیا پدر و مادر با بچه درست رفتار می‌کنند یا نه؟ مسئله‌ی وجدان کاری بستگی به رعایت عدالت از طرف پدر و مادر دارد که بین بچه‌ها فرق نگذارند. اگر بچه دست و صورت‌نشسته سر میز غذا بیاید و پدر و مادر به او بگویند بهتر است قبل از غذا دست‌هایش را بشوید. مسلماً رفتارهای او هم خوب می‌شود. چون می‌بیند که به او توجه می‌شود. شما روحیه‌ی شادی دارید. ناخودآگاه در گفت‌وگو احساس کردم کودک درونتان هنوز زنده است. معمولاً هم دوبله‌ی بچه‌های تپل و شیطان را می‌کنید. آیا به خاطر روحیه‌ی خودتان است که به گویندگی این نوع تیب‌ها نزدیک شده‌اید؟

آیا خنده! کودک درونم خیلی زنده است! جنس صدا به شما کمک می‌کند که گویندگی چه تیب‌هایی را داشته باشید، آیا جای نقش‌های سنگول صحبت کنید یا غمگین؟ به هر حال مرور زمان این مسئله را به شما نشان می‌دهد. برخی مواقع شاهد هستیم صدای گوینده با شخصیت کارتون یا فیلم همخوانی ندارد، چرا گوینده چنین انتخاب‌هایی می‌کند؟

من هم تنوع را دوست دارم و علاقه‌مند نیستم همیشه یک تیب ثابت را بگویم. به هر حال برخی مواقع دوبلور سعی می‌کند در گویندگی نقش‌های متفاوت خود را محک بزنند تا ببیند از پس کار برمی‌آید یا نه. در مجموع تنوع خوب است، اما اگر از حد آن بگذرد به خود فرد صدمه می‌زند و در این باره باید گوینده، حد مشخص را رعایت کند.

شما در کارهایی که مدیریت دوبلاژ را به عهده دارید، تا چه حد به گویندگان جوان اجازه‌ی خلاقیت می‌دهید؟

همیشه در ابتدای کار به گویندگان می‌گویم اگر حرف بامزه‌یی در حین کار به ذهنتان می‌رسد یا تیب خاصی را مد نظر دارند، پیشنهاد دهند. در واقع سعی می‌کنم در کار فضای صمیمانه‌یی ایجاد کنم. شما دو پسر دارید. آیا آن‌ها منتقد کارهایتان هستند؟

در حالی که می‌خندد! بله، خیلی زیاد. اصلاً لطیفه‌ی زندگی ما شده است. فرزندانم از گویندگی من برای نقش بچه‌های شیطان لذت می‌برند و این تیب را ترجیح می‌دهند. اما خودم به تنوع علاقه‌مندم و دوست دارم گویندگی نقش‌های مختلفی را داشته باشم.

بعد از این همه سال فعالیت در دوبله، راضی هستید؟

بله، این حرفه را با تمام سختی‌هایی که دارد خیلی دوست دارم. من عاشق بازیگری بودم، اما وارد دنیای بازیگری نشدم و دوبله به نوعی بازیگری پشت‌صحنه است.

چرا وارد دنیای بازیگری نشدید؟

زود ازدواج کردم و همسرم موافق کار بازیگری نبود. ولی حالا گویندگی را خیلی دوست دارم و با عشق انجام می‌دهم.

گویندگی کدام یک از شخصیت‌های کارتون برایتان جذابیت بیش‌تری داشت؟

همه‌ی کارهایم را دوست دارم. اما کاسپر برایم چیز دیگری بود. الان هم که فوتبالیست‌ها پخش می‌شود و آن را نگاه می‌کنم، متوجه می‌شوم چه قدر با شور نقش ایشی‌زاکی را گفتم.

میان گویندگی فیلم یا کارتونی کدام یک را ترجیح می‌دهید؟

اوایل خیلی علاقه‌مند بودم در فیلم‌ها هم صحبت کنم و اتفاقاً خودم را محک زدم و در گویندگی چند فیلم ماورایی حضور داشتم و از پس کار برآمدم. از گویندگی فیلم جن‌گیر هم خیلی راضی بودم. اما دوبله‌ی کارتون را به فیلم ترجیح می‌دهم. شاید دلیل آن کودک درونم باشد.

و صحبت آخر ...

در سال‌های اخیر جذابیت دوبله برای مردم بیش‌تر مشخص شده و عده‌یی از جوانان عاشق این کار می‌شوند. از سوی دیگر عده‌یی با دادن آکھی در مجلات فقط از جوانان عاشق به این حرفه پول می‌گیرند یا از برخی از آن‌ها برای دوبله‌ی کارهای بیرون استفاده می‌کنند بدون این که پولی به آن‌ها بدهند. به نظرم جوانان علاقه‌مند به حرفه‌ی دوبله باید از راه درست و سازمان صدا و سیما وارد این حرفه شوند. ■

